

Muziek Dimensies Methodiek

Beni Dhomi^{1*}, Gospelkoor “Share”²

Samenvatting

Hoe maakt een professioneel artiest een inspirerend concert programma die logisch en mooi is? Wat is hun best bewaarde geheim over de repertoire en hoe beheren ze die? Ik zal proberen om dit voor iedereen toegankelijk te maken door middel van de “Muziek Dimensies Methodiek” met professionele praktijk voorbeelden.

Keywords

Muziek, Dimensies, Olap, Concert, Vereniging, Bestuur, Koor, Orkest

¹ Dirigent

*Correspondentie auteur: muziek.dimensies@dhomi.nl

Inhoudsopgave

Introductie	1
1 Werkwijze	1
2 Voorbeeld	2

Introductie

Een goed opgebouwde concertprogramma maken is niet makkelijk. Dat hangt ook nauw samen met de muziekkeuze en je repertoire die je tot beschikking hebt. Hoe zorg jij dat jouw repertoire op alles perfect aansluit? Ik probeer een aantal zaken te identificeren die ik nuttig gevonden heb in mijn eigen praktijkervaring, in de hoop dat ze ook nuttig zijn voor jou.

Toen ik bij mijn gospelkoor Share ging dirigeren, kwam er ter sprake de keuze en inplannen van de nummers, de repertoire keuze en de beheer ervan, alsmede de concert programmering.

Hoe ga jij dat doen, zeiden ze?

Professionele orkesten en koren hebben daarvoor ervaren mensen in dienst, maar een amateur gezelschap kan en wil dat niet natuurlijk. Er zijn wel meer zaken waar ze hun geld kunnen en moeten besteden dan daarin. En hier begon ik met nadenken over hoe ik een amateurgezelschap kan leren om dit zelf te kunnen doen.

Ik heb erover nagedacht, gelezen, andere musici om advies gevraagd en toen kreeg dit super idee om Muziek Dimensies Methodiek te schrijven. Deze methodiek is deels gebaseerd op de Olap Cubus¹. Dat is een methodiek die uitlegt hoe je door middel van een simpele vraag, een antwoord krijgt uit een enorme keuze aan assortiment van producten en leveranciers; Een voorbeeld: Er komt er een verzoek van de manager met de volgende vraag: “Wil jij aub. een lijst maken van leveranciers die dit product kunnen leveren: rode t-shirts, stretch katoen, met inkoopprijs tussen de 5 en 8 Euro, en leverbaar zijn binnen een maand?” Daar gaat dan een medewerker een lijst maken

door te zoeken in zijn software programma. Dit programma maakt gebruik van de analytische dataverwerkingsmethode: Olap Cubus, Dimensie- of Gegevens Cubus. Dit is een hele snelle manier om grote data te analyseren om de juiste gegevens boven water te krijgen, en zoekt naar alle leveranciers en hun producten totdat er een gewenst lijstje ontstaat die ook bruikbaar is. Vereiste is wel dat elke leverancier en product in het systeem is ingevoerd en compleet is gemaakt met alle benodigde data. Voorbeeld van een simpele Olap Cubus met driedimensionale datacubus X, Y, Z:

1. X Dimensie is het Product
2. Y Categoriejn de Productkosten
3. Z Niveaus is de Productkleur

In muziek zou jij dit zo kunnen vertalen: Iemand stuurt er een email naar jouw muziekvereniging met de vraag: “Willen jullie voor kerst een concert geven bij ons in de kerk? Wij willen graag rustig beginnen maar sterk eindigen.”

Hoe pak je dit het beste aan? Een amateurgezelschap heeft niet zo'n geavanceerd en duur software programma die dat voor ze doet. Maar, als je in plaats van de zakelijke termen, de muziek termen gebruikt:

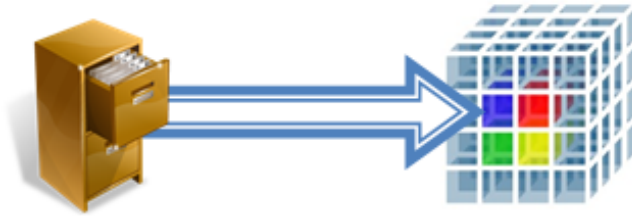
1. X = Titel van het stuk
2. Y = Tempo
3. Z = Taal

Dan zie je dat het ook in de muziek heel goed toe te passen is. Daarvoor moet je wel het hele repertoire hebben *gedimensioneerd* volgens de “Muziek Dimensies Methodiek”.

1. Werkwijze

Stap 1: Definieer de Dimensies van jouw vereniging Doe dit door na te denken over welke dimensies jouw vereniging nodig heeft, bv. :

¹[http://nl.wikipedia.org/wiki/Cube_\(informatica\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Cube_(informatica))

Figuur 1. Van bibliotheek naar Dimensie

soort	leeftijd	feestsoort	taal	orkestratie	tempo	soort	leeftijd	feestsoort
gospel	kinderen	kerst	nederlands	a capella	langzaam	koor	nu	klein
jazz	jong	sinterklaas	engels	tutti (met band)	medium	solist	vroeger	middel
pop	midlife	pasen	duits	koor, band en solist	snel	publiek		groot
klassiek	"oud"	thanksgiving		koor en solist				
opwekking	allen	neutraal						
oud christelijk								
opera/operette								

Figuur 2. Dimensies van een Gospelkoor

Stap 2: Dimensioneer al je beschikbare repertoire Dat doe je door je beschikbare repertoire in te voeren in een spreadsheet, en per nummer te definieren wat de: tempo, taal, titel, emotionele lading, toonsoort begin en toonsoort eind, leeftijd, feestsoort, orkestratie, populariteit, impact op publiek, plezierig voor, instudeer moeilijkheidsgraad e.z.v. Spreadsheet download, zie voetnoot ²

TITEL	soort	leeftijd	feestsoort	taal	orkestratie	tempo
O Holy Jesus	Klassiek	Midlife	neutraal	Engels	a capella	langzaam
Irish Blessing	Oud christelijk	Oud	Pinksteren	Engels	a capella	langzaam
Karl Leisner's Prayer	Gospel	Midlife/oud	neutraal	Engels	koor en solisten	langzaam
Here I am to worship	Opwekking	Midlife/oud	neutraal	Engels	koor,band, solist	medium
Amen	Gospel	Jong/midlife	neutraal	Engels	Tutti	medium
You raise me up	Gospel	Jong/midlife	neutraal	Engels	koor,band, solist	langzaam
My Savior, My God	Pop	Jong/midlife	neutraal	Engels	Tutti	medium
Higher and higher	Pop	Jong	neutraal	Engels	koor,band, solist	snel
Zegen, aanbedding	Opwekking	Jong/midlife	neutraal	Nederlands	Tutti	medium
Who am I	Pop	Jong/midlife	neutraal	Engels	koor,band, solisten	langzaam
Hij leeft voor eeuwig, amen	Opwekking	Allen	Pasen	Nederlands	koor,band, solisten	medium
Daarom komt er nooit een eind	Opwekking	Allen	neutraal	Nederlands	Tutti	langzaam
Meer dan ooit	Opwekking	Midlife/oud	Pasen	Nederlands	koor,band, solist	langzaam
In this house	Gospel	Midlife	neutraal	Engels	koor,band, solist	medium
Hallelujah, glory to Ya!	Gospel	Allen	neutraal	Engels	Tutti	snel
Psalm 71	Oud christelijk	Midlife/oud	neutraal	Nederlands	koor, band, solisten	langzaam
You are good	Gospel	Jong/midlife	neutraal	Engels	Tutti	snel

Figuur 3. Hele Repertoire Gedimensioneerd

Stap 3: Maak een repertoire analyse Maak nu op basis van je gegevens een analyse van je repertoire. Zie mijn voorbeeld van figuur 4. Ik heb hier aantallen van elke Dimensie opgeteld. Dit is een eenvoudige maar zeer krachtige repertoire analyse. Hiermee kan jij verder met de Stap 4 gaan om een bruikbare repertoire die mooi en compleet is. Hieronder zie je dat dit koor geen liederen op repertoire heeft waar Soort=Jazz, maar ook waar Leeftijd=Kinderen en/of Taal=Duits ezv.

Stap 4: Een bruikbare repertoire is mooi en compleet Op basis van je gemaakte Repertoire Analyse, kan je nu verder met het opbouwen van jouw repertoire naar een prestatiegericht en bruikbaar repertoire. Zoals je op Stap 3 kan zien, zie je dat dit koor liederen mist op repertoire waar Soort=Jazz en ook Taal=Duits. Dat kan dus een probleem worden als je een concertprogramma wil samenstellen voor een Duits publiek met liefde voor Jazz. Dan ga je jouw repertoire bijwerken en waar je er teveel van hebt, vervang je door liederen die de 'gaatjes' opvullen, bijvoorbeeld:

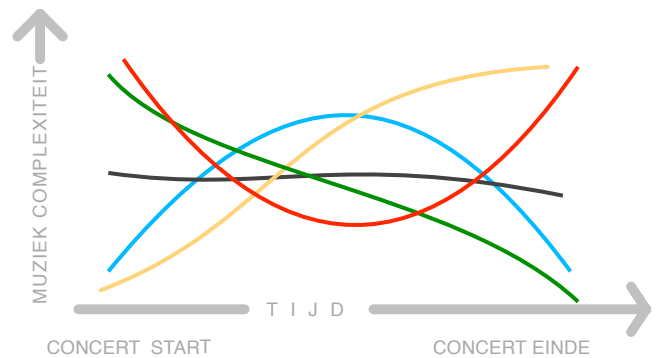
soort	aant.	leeftijd	aant.	feestsoort	aant.	taal	aant.	tempo	aant.	orkestratie	aant.
Gospel	3	Midlife	9	neutraal	10	engels	9	langzaam	7	koor,band,solist	6
Opwekking	5	Jong	6	pasen	2	nederlands	4	medium	5	tutti (met band)	4
Pop	3	Oud	4	kerst	0	duits	0	snel	1	a capella	2
Klassiek	1	Allen	2	sinterklaas	0					koor en solist	1
Oud christelijk	1	Kinderen	0	thanksgiving	0						
Jazz	0										

Figuur 4. Repertoire Analyse

Omdat je 5 Opwekkingsliederen hebt, kan je een daarvan die Leeftijd=Midlife, Feestsoort=neutraal, Taal=engels en Tempo=snel vervangen door een nieuw lied die dimensies bevat van: Taal=Duits en Soort=Jazz en Tempo=snel Zo makkelijk is dat dus nu! Dat is slim en goed te beheren.

2. Voorbeeld

Een concertverloop kan maar op drie basis concepten verlopen (lijnen: zwart, groen, geel), en de variaties ervan (zwart en blauw). Zie figuur 5 als voorbeeld.

Figuur 5. Mogelijke muziek opbouw tijdens een concert

Concertverloop Intensiteit/Emotie/Tempo

Zwarte lijn Constante verloop, geen op- of afbouw

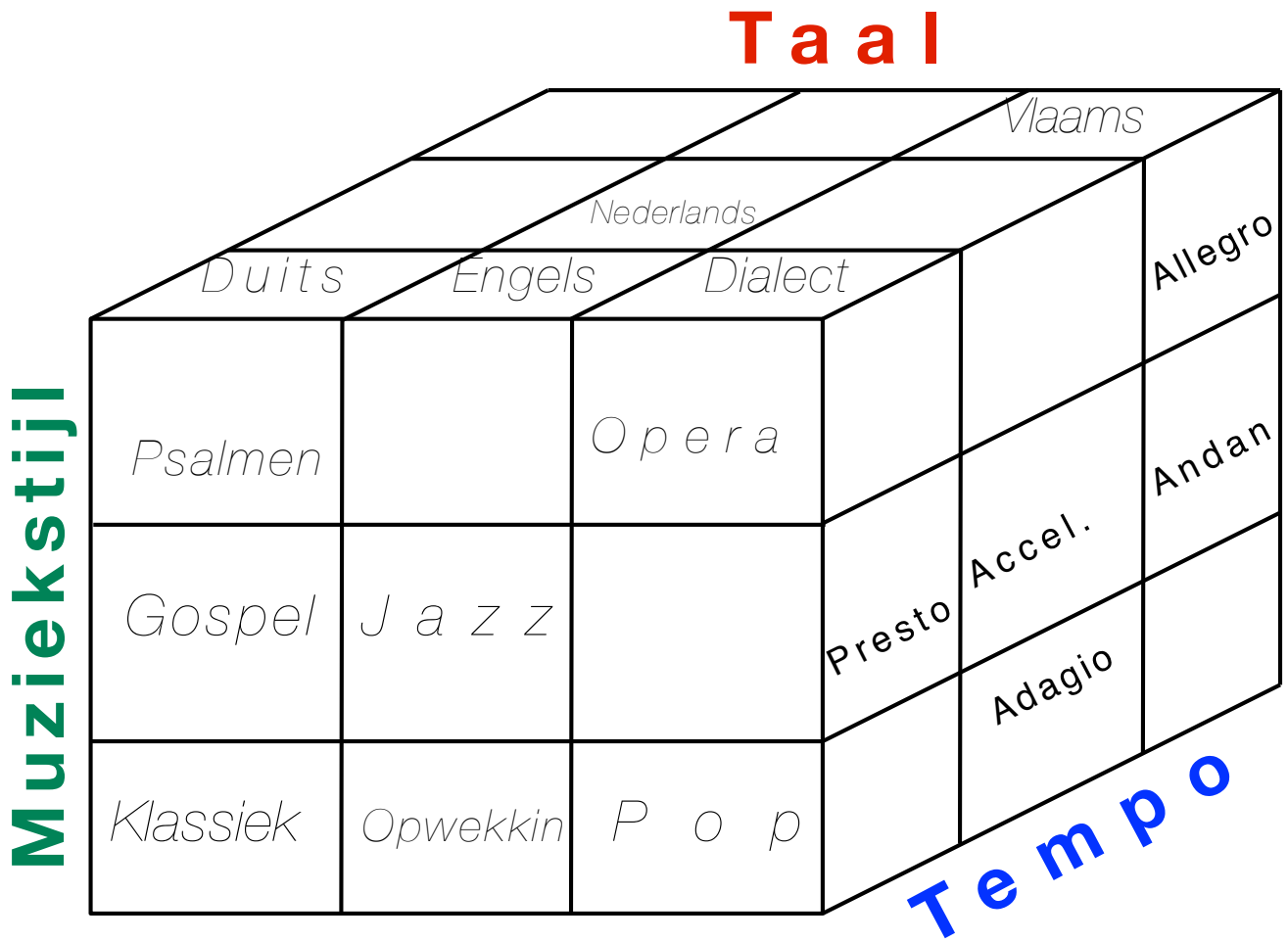
Blauwe lijn Klein beginnen, opbouwen naar een climax, en weer klein eindigen

Rode lijn 'Met de deur in huis vallen', dan afbouwen, en met een climax weer eindigen

Groene lijn Groot beginnen en afbouwend tot heel klein eindigen

Gele lijn Klein beginnen en opbouwend groot eindigen

²www.dhomi.nl/wp-content/uploads/2014/10/MuziekDimensiesGospelkoor.xlsx

Figuur 6. Muziek Dimensies, 3D Cubus voorbeeld